

Silas L. Marker og Vincent F. Hendricks bog Os og dem – Identitetspolitiske akser, ideer og afsporede debatter (Gyldendal, 2019) 8. september 2019

'Institutionen opera' i Danmark – 50 års udviklingshistorie 3. september 2019

Grønlands Teaterhistorie – på vej 1. september 2019

"16:29" af Anna Malzer, Teater Momentum 29. august 2019

Wagner: Rhinguldet. Den Ny Opera 29. august 2019

68 – et øjeblik var en anden verden mulig

Af Mette Tranholm

Utopia is about how we would live and what kind of a world we would live in if we could do just that- Ruth Levitas

Utopiens spøgelse

I Thomas Mores roman klassiker *Utopia* fra 1516 præsenteres utopia som dobbeltbundet, da det henviser til et godt men ikke-eksisterende og uopnåeligt samfund. Men er det gode samfund virkelig upraktisk, umuligt og urealistisk? Christian Lollike synes at svare bekræftende med sin seneste forestilling, teaterkoncerten *68 – et øjeblik var en anden verden mulig*. Undertitlen indikerer at øjeblikket er passeret for en sådan mulighed. 68er oprøret spillede fallit, og revolutionen udebliver stadig her 50 år efter. Ikke alle ser dog som More (og Lollike) utopien som et umuligt drømmeland andetsteds. Nyere utopiforskning peger i stadig større grad på utopien som en del af en heriboende kultur. Dagdrømme, ønsketænkning, eventyr, film, kunst osv. rummer alle et utopisk potentiale.

Christian Lollike har gennem mange år stået som en original samfundskritisk stemme i dansk teater. Det gælder også denne teaterkoncert, hvor Lollike via et spøgelsesband sætter 68 i aktuelt lys. 68er spøgelsesbandet hjem søger os med en række budskaber og spørgsmål til nutidens publikum: *Er I derude? Er I trætte af at se jer selv løbe? At*

Bestilling Udgivelser Om Peripeti

fra 68, eller om der er alvor og kærlighed bag præmissen om at omvælte samfundet i dag med inspiration fra 68. Teaterkoncerten er en fragmenteret montage af musik og tekst fra eller inspireret af oprøret i 68. Musikken er af 18 af de stærkeste sange fra omkring 68 af blandt andre The Rolling Stones, Jimi Hendrix og Janis Joplin. Teksterne præsenteres ofte i monologer som *Jeg hader..*, *Hvorfor er der ingen der griber ind?*, *Er vi ikke enige om..?* og *Kussen vil ikke have...*

68 - Et øjeblik var en anden verden mulig

Afmontering af stereotyper

At bandet hedder "VI" bekræfter en stereotyp om 68, men ellers gør forestillingen sit bedste for at afmontere 68er flower power stereotyperne. Først og fremmest via en række distancerende greb: *I am the Walrus* forvrænges via megafon i en støjrock version, bandmedlemmerne er iført lidet flatterende beige kostumer, scenens scenografi er hvid næsten klinisk – alt sammen anti-tesen til flowerpower fornemmelser. Langt hår har de alle, men også denne stereotyp er der vendt op og ned på, eftersom parykkerne dækker deres ansigter. Parykkerne gør på den ene side spørgelserne til et kollektiv, men på den anden side vanskeliggør grebet emotionel indlevelse. Der er heller ingen gitar eller udflydende psykedeliske flader, som vi i en

Bestilling Udgivelser Om Peripeti

oprøret om forandringen af kønkvædet. Den forsøger spøgelsesne at raskke op i oprøret blandt andet via en genskrivning af feministisk kropskunst: *Kussen vil ikke have kønsvoter* står der på det papir, Johanne Louise Schmidt hiver ud af kussen. Dette er en klar reference til Carolee Schneemanns performance *Interior Schroll* fra 1975, der leverede et antipatriarkalsk utopisk potentiale, om at kunsten strømmer fra det kvindelige kønsorgan. Seancen ender dog i det paradiske og tilføjer ikke noget nyt til originalen. Bedst lykkes oprøret mod kropsfiksering og sexisme, da ensemblet sammen synger Frank Zappas *What's the ugliest part of your body* gentagne gange. Ved hver gentagelse går de en tone op, og hver gang vi tror, det er slut, fortsætter de i en fremførelse, der ender som en bizar sketch, hvor humoren gennemtrænges af ægte desperation og smerte.

Dystopisk samtidskritik

Men hvorfor udeblev revolutionen dengang som nu? Måske fordi vi må handle i noget eller nogens navn for at forandre noget, men den type fiksering handler om lukning omkring et mål og lukninger associeres med det 20. årh. totalitære regimer. Derfor bliver vi i det postmoderne nomadiske flydende mulighedsrum uden én sag. Manglen på fiksering resulterer i et svagt politisk engagement og afmagt. Dette udtrykkes stærkt i en af forestillingens "jeg hader-monologer", hvor Karen Lise Mynster afbryder musikken, river parykken af og råber: *"Stop! Jeg hader Bob Dylan!. Jeg hader at bryde grænser, at alt er gået i opløsning, ægteskab og identitet, jeg hader nostalgi om ungdomsoprør. Jeg hader, at jeg ikke ved, hvad jeg skal kæmpe for, at jeg ikke ved, hvorfor eller hvorfra jeg taler."* Der er en enorm afmægtighed på spil for det senkapitalistiske subjekt i evig tilblivelse, som Lollike og co. formår at fremhæve, nærmest for godt, eftersom samfundskritikken kammer over i apati. *Jeg hader...* monologen vender senere tilbage, og denne gang afslutter Peter Plaugborg med at opfordre publikum til at skriges med (i afmagt). Utopien er knyttet til et begær efter en bedre og radikal anden væren, dette begær, trangen til oprør og ønsket om at bryde igennem til den anden side lever, men vi er hyklerisk afmægtige. Dette paradoks udstilles præcist, men dermed bliver forestillingen også en bekræftelse af status quo.

Kunsten kan hjælpe os til at forestille os en anden og bedre måde at performe verden på. Det utopiske potentiale, der fandtes i 68er oprøret, og som kunsten kan være en stærk katalysator for, kommer kun til udtryk i glimt i forestillingen. Der præsenteres ikke en utopi à la Thomas More, og der spilles for spagt på strenge med utopisk potentiale i det heriboende. Jeg savner alternative bud på, hvordan verden kan se ud og de aktivistiske, håbefulde, optimistiske utopiske potentialer, der trods alt ses i dagens nyaktivisme med Women's March, TimesUp, BlackLivesMatter m.m. I en visuelt skøn scene puster "VI"-bandet balloner op under deres parykker, men ballonerne slippes, og luften med det utopiske potentiale siver ud.

Spillested:Skuespilhuset, Store Scene. **Koncept:** Sort Hvid og Det Kongelige Teater.
Iscenesættelse:Christian Lollike **Musikalsk iscenesættelse:**Tammi Øst **Scenografi og kostumer:**Bente Lykke møller **Lysdesign:**Mikael Sylvest **Lyddesign:**Rasmus Kreiner **Musikmix** DJ Turkman Souljah **Videodesign:**Michala Clemmensen
Koreografisk konsulent:Sicilia Gadborg Høegh **Tekst:**Christian Lollike, Sigrid Johannesen, Peter-Clement Woetmann **Dramaturg:**Johan Holm Mortensen **Research og konceptudvikler:** Sigrid Johannesen

Medvirkende: Marie Dalsgaard, Kristoffer Fabricius, Rasmus Fruergaard, Sicilia Gadborg Høegh, Karen Lise Mynster, Peter Plaugborg, Johanne Louise Schmidt, Tammi Øst, DJ Turkman Souljah, Dagmar Gad Foss/Victoria Bech

Mette Tranholm

Ekstern lektor/dramaturg/Ph.d., Teater og Performance Studier, KU.

< THOMAS ADÈS: THE EXTERMINATING ANGEL – ANMELDELS

Fagdidaktik i teater og drama. Boganmeldelse >

Del med andre

Bestilling

Udgivelser

Om Peripeti

udviklingshistorie

sep 3, 2019

WordPress.org

Grønlands Teaterhistorie

– på vej

sep 1, 2019

Der må ikke kopieres, gengives eller på anden måde reproduceres materiale, hverken analog eller digital fra domænet peripeti.dk uden samtykke.